

**Кузьминчук Наталія Валеріївна**  
*доктор економічних наук, професор,  
професор кафедри маркетингу,  
менеджменту та підприємництва  
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

**Альошин Сергій Юрійович**  
*кандидат економічних наук,  
старший викладач кафедри обліку і фінансів  
Навчально-наукового інституту економіки,  
менеджменту та міжнародного бізнесу  
Національного технічного університету  
«Харківський політехнічний інститут»*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-335-7-22>

## **ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМЦІВ У 2024 РОЦІ**

Верховна Рада України 9 листопада прийняла у другому читанні та загалом Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» [1], яким, зокрема, передбачається, що мінімальна заробітна плата становитиме:

– у місячному розмірі: з 1 січня – 7 100 грн, з 1 квітня – 8 000 грн (у 2023 році - 6 700 грн);

– у погодинному розмірі: з 1 січня – 42,6 грн, з 1 квітня – 48 грн (у 2023 році – 40,46 грн).

Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб протягом 2024 року становитиме 3 028 грн.

Відповідно до цього має змінитися мінімальний розмір ЄСВ, що його має сплатити за себе фізична особа – підприємець (ФОП) або інша самозайнята фізична особа. Розмір такого ЄСВ наведено в таблиці 1.

**Мінімальні розміри ЄСВ за категоріями платників**

<b>Категорія платника</b>	<b>Мінімальний страховий внесок (з 1 січня до 31 березня), в місяць</b>	<b>Мінімальний страховий внесок (з 1 квітня до 31 грудня), в місяць</b>	<b>Строк сплати</b>
ФОПи, які обрали спрощену систему оподаткування, незалежно від обраної групи	1 562 грн	1 760 грн	До 20 числа місяця, наступного за кварталом, за який сплачується єдиний внесок (19 квітня, 19 липня, 19 жовтня, 19 січня)
ФОПи, які обрали загальну систему оподаткування	1 562 грн	1 760 грн	До 20 числа місяця, наступного за кварталом, за який сплачується єдиний внесок (19 квітня, 19 липня, 19 жовтня, 19 січня). Остаточний розрахунок за календарний рік до 10 лютого наступного року
Особи, які провадять незалежну професійну діяльність	1 562 грн	1 760 грн	До 20 числа місяця, наступного за кварталом, за який сплачується єдиний внесок (19 квітня, 19 липня, 19 жовтня, 19 січня). Остаточний розрахунок за календарний рік до 1 травня року, наступного за звітним
Члени фермерського господарства	1 562 грн	1 760 грн	До 20 числа місяця, наступного за кварталом, за який сплачується єдиний внесок (19 квітня, 19 липня, 19 жовтня, 19 січня)

Нагадаємо, що відповідно до статті 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» [2], мінімальний страховий внесок – це сума єдиного внеску, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та підлягає сплаті щомісяця. Не нижче ніж мінімальний страховий внесок треба сплачувати ЄСВ за ставкою 22% за основних працівників. Якщо працівник – сумісник, то 22% ЄСВ застосовується до його фактичної заробітної плати.

Однак треба зауважити, що відповідно до п. 9-19 розд. VIII Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» підприємці, що обрали спрощену або загальну систему оподаткування, особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та члени фермерського господарства, можуть не сплачувати ЄСВ за себе з 1 березня 2022 року до припинення війни, а також протягом наступних 12 місяців. Оскільки воєнний стан подовжено до 14 лютого 2024 року, відповідно ця пільга залишається актуальною й у 2024 році. Відповідно до Закону платники, які скористаються цією пільгою, розрахунок єдиного внеску у складі податкової декларації не заповнюють за період, в якому відповідно єдиний внесок не нараховувався, не обчислювався та не сплачувався. Це також не позбавляє права добровільно сплачувати ЄСВ за себе та зазначати суми такого ЄСВ у декларації з метою отримання страхового стажу.

Ще однією складовою системи оподаткування підприємців є єдиний податок (ЄП). Відповідно до норм Податкового кодексу України [3] у 2024 році застосовуватимуться такі ставки ЄП для фізичних осіб-підприємців:

- для I групи – до 10% від розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня звітного року;
- для II групи – до 20% від розміру мінімальної зарплати, встановленої законом на 1 січня звітного року;
- для III групи – у відсотках до доходу.

За таких умов максимальні ставки єдиного податку з 01.01.2024 (протягом усього року, бо їх встановлюють на весь рік на підставі розміру МЗП станом на 1 січня):

– для платників I групи – 302,80 грн/міс.;

– для платників II групи – 1 420 грн/міс.

Зазначимо, що це розміри максимальної ставки, а реальну для кожної адміністративно-територіальної одиниці мають встановити органи місцевого самоврядування.

Таким чином можна зазначити, що в цілому структура податкового навантаження на підприємців у 2024 році особливих змін не зазнала. Змінився лише розмір податкового тягаря. Однак навіть зважаючи на це підприємці та спрощена система оподаткування все одно залишаються важливим регулюючим елементом у вітчизняній економіці, та відіграють значну роль у вирішенні багатьох соціальних проблем, а саме: сприяють зменшенню витрат, пов'язаних з функціонуванням будь-якого виду підприємницької діяльності; забезпечують зайнятість населення; поживляють інвестиційну діяльність, оскільки перелив ресурсів до сфери малої економіки спричинює кардинальні зміни у всій структурі народного господарства; збільшують товарну масу та споживчі послуги; породжують здорову конкуренцію, яка означає всебічне регулювання економіки.

### **Література:**

1. Про державний бюджет України на 2024 рік : Закон України від 09.11.2023 № 3460-IX. URL: [https://mof.gov.ua/uk/budget\\_of\\_2024-698](https://mof.gov.ua/uk/budget_of_2024-698)

2. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

3. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>